

Behoedzaam politicus, middelmatig denker

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant October 26, 1999

OM GEKOZEN te worden als president van Argentinië hoefde Fernando de la Rúa (62), burgemeester van Buenos Aires, weinig meer te doen dan zijn mond te houden. Zo groot was zijn voorsprong. Maar behoedzaamheid is tevens de stijl van Argentinië's nieuwe president.

De la Rúa is een kat-uit-de-boom-kijker. In vraaggesprekken houdt hij zijn kaken stijf op elkaar bij vragen die hem niet bevallen. Een interviewer klaagde jaren geleden dat de stiltes die De la Rúa inlast zo lang duurden dat het wel zomersiesta's leken. In de politiek kreeg hij de bijnaam De la Duda, Van de Twijfel. Het doet hem niet geheel recht: meer dan een twijfelaar is hij een rekenaar, die weet waar hij uiteindelijk wil uitkomen.

Fernando de la Rúa ging naar een militair lyceum, werd vervolgens net als zijn vader advocaat en ging ook de politiek in. Zijn full-time politieke carrière begon hij als senator. In zijn partij, de Radicale Burgerunie, zat hij meestal in het tweede echelon. In 1973 was hij al eens kandidaat vice-president. En in 1983 had hij zich opgeworpen als presidentskandidaat, maar zijn partij koos een ander. Drie jaar geleden werd hij de eerste gekozen burgemeester van Buenos Aires.

Hoewel zijn partij zich iets links van het midden bevindt en hij de verkiezing won in een tweespan met links, is de nieuwe president een conservatief. Hij is tegen abortus en onderhoudt goede betrekkingen met kerk en establishment. Hij heeft nooit de militaire coupplanners geboycot. Vanwege zijn sobere degelijkheid was De la Rúa de favoriet van buitenlandse beleggers, hoewel zij tegelijkertijd vrezen dat hij intellectueel te middelmatig is. 'Hij is eerder het type directeur van een spijkerfabriek dan een staatsman', aldus een van hen.

Als burgemeester wist De la Rúa met succes de financiën te saneren. Hij is een Pietje Precies, zei een medewerker. Een jaar had hij uitgetrokken om zich alle details van de financiën van de stad eigen te maken. Wat kiezers aansprak: hij heeft gezegd dat hij Tango 1, het presidentieel vliegtuig, zal verkopen.

De hoofdstedelingen leerden hem verder kennen als de man die hun fietspaden, parkjes en parkeerplaatsen bezorgde. De la Rúa bezuinigde op onderwijs en gezondheidszorg, de twee sectoren die hij nu zegt te zullen sparen. De lawaaiigste rel die hij zich op de hals haalde ging over travestieten. Hij stelde een tippelzone in zonder de wijk te hebben geraadpleegd.

De zittende president Menem is een geboren machtspoliticus die voortdurend mensen de gordijnen injaagt. De la Rúa is het tegenovergestelde. Hij spreekt slechts als hij besluiten genomen heeft en gaat niet graag tegen de meerderheid in. Bij de keuze van partners is hij eerder pragmatisch dan ideologisch of (wat veel voorkomt in Latijns Amerika) persoonlijk.

Hij heeft altijd oppositie gevoerd - zij het zonder ophef - tegen ex-president Alfonsín, maar neemt vermoedelijk Alfonsín's minister van Economie over. Jegens zijn coalitiepartner Frepasso toonde hij zich loyaal. De Radicals houden niet van coalities; diverse malen raadden zijn partijgenoten hem aan de lastige Frepasso te dumpen. Maar De la Rúa zette door.

In Argentinië is het gebruik dat nieuwe leiders pas een kans krijgen president te worden als de grand old man van hun partij - Alfonsín in dit geval - dood is. Dankzij Frepasso kon De la Rúa sneller zijn ambitie verwezenlijken.

Zijn gave coalities te sluiten, zal De la Rúa hard nodig hebben. Als president krijgt hij te maken met een parlement dat tegen hem is en ook de meeste gouverneurs horen tot de oppositie.